

[Forsvarsministeren]

Med hensyn til langtidsforsvarsprogrammet kan jeg oplyse, at på NATO-mødet i Washington den 30. og 31. maj 1978 drejede det sig om visse på amerikansk initiativ iværksatte studier, og gennem dette program har man fået klarlagt en række prioriterede opgaver til forbedring af alliancens forsvar i tiden frem til 1990. På topmødet gav stats- og regeringscheferne deres principielle tilslutning til de anbefalinger, som programmet indeholdt. Dette betyder, at anbefalingerne nu skal indgå i grundlaget for den videre planlægning i de enkelte lande.

Jeg finder her anledning til at fremhæve, at langtidsforsvarsprogrammet og alliancens forsvarsbehov må ses i nøje sammenhæng med den generelle vurdering af udviklingen i Øst-Vestforholdet, at en passende militær styrke er en absolut forudsætning for realistiske afspændingsbestrebelse, og at også NATOs langtidsprogram vil blive inddraget og medinddraget i etableringen af rammer og indhold for vore kommende forsvarsbestrebelse.

Jeg vil også gerne tilføje, at langtidsprogrammet ikke er et udtryk for en dramatisk udvikling, men et bidrag til at justere NATOs og vor egen forsvarsindsats. For at udelukke enhver tvivl vil jeg specielt henlede opmærksomheden på, at statsministeren og jeg ved vor tilslutning til langtidsforsvarsprogrammet i henholdsvis Washington og Bruxelles tog forbehold med hensyn til størrelsen af vort forsvarsbudget efter 1981. Vi har samtidig sagt, at der ud over løn- og prisstigninger ikke kan påregnes forøgelser af forsvarsbudgettet i indeværende forligsperiode.

Jeg kan til slut oplyse, at det planlægningsarbejde, som jeg har omtalt her, forventes afsluttet i efteråret 1979, hvorefter de egentlige politiske forhandlinger kan tage deres begyndelse.

Karl Møller (DKP):

Jeg må erkende, at jeg nok havde ventet noget mere konkrete svar på en række af de spørgsmål, som jeg forsøgte at stille her fra starten af. Men det kan være, at der bliver lejlighed til at få disse ting uddybet senere.

Jeg vil godt tage fat i nogle af de ting, som jeg allerede indledte med at spørge om i første omgang. Først vores egen hjemlige

situation. Jeg vil godt sige lidt om vores styrkemål i forsvaret.

Det er jo en kendsgerning, at der mangler både professionelle og værnepligtige i forsvaret. Det er sådan, at forsvarsminister Søgaard den 20. november 1978 til Aalborg Stiftstidende sagde, at årsagen til, at der mangler personel, er den ganske enkle, at generalerne i forsvarsledelsen har prioriteret indkøb af materiel højere end mandskab. Man har altså vurderet nyt krigsmateriel som vigtigere end den menneskelige faktor.

Det har jeg ved selvsyn kunnet konstatere ved et besøg i forsvarskommandoen, hvor man gennemgik styrkemålene, og hvor vi fik at vide, at der i slutningen af december mangler 2.745 officerer og stampersonel og værnepligtige i at udfylde de tildelte normer maksimalt. Det er knap 8 pct. af den samlede norm. Men hvis vi ser tallene nærmere efter, så er det først og fremmest de værnepligtige, man ikke har indkaldt. Deres antal er reduceret med godt 14 pct. Det svarer ifølge opgørelsen til 1.836 mandår.

Jeg synes, det er en betænkelig tendens, der direkte modvirker den demokratiseringsproces i forsvaret, som forsvarsministeren gerne gør sig til talsmand for. Det er, for at sige det direkte, yderligere skridt i retning af en legehær eller, som generalerne nok vil udtrykke det, en professionalisering af forsvaret. Det er en kendsgerning, at der i dag er mere end dobbelt så mange hvervede som værnepligtige i forsvaret, og at den egentlige kampstyrke og værnenes nøgleområder er besat af professionelle, hvervede soldater. Det er en side af vores militærpolitik, som bekymrer os ikke så lidt, og som det må være vigtigt at få diskuteret igennem.

Det er sådan, at hele den oprapning af oprustningen, som nu tager fart i NATO, til daglig begrundes i det, vi med et samlet begreb kunne kalde for »truslen fra Øst«. En voldsom propaganda om øgede Warszawa-pagtaktiviteter i Østersøen, i Nordsøen og i Sognefjorden, hvor der på forskellige valgte tidspunkter dukker sovjetiske u-både op.

Hvad er så de konkrete kendsgerninger om det våbenkapløb, som er i gang? F. eks. hævder man ustandselig, at Warszawapagten er NATO militært overlegen. Men hvad siger eksempelvis det anerkendte officielle svenske fredsforskningsinstitut SIPRI herom? I sin